

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ		П 017-1.139-2022
	Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі		Бет 1-26

**Оқытудың инновациялық (интерактивті)
әдістерін қолдану бойынша ұсынымдар**

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 2-26

МАЗМҰНЫ

1. Қолдану саласы
2. Нормативтік сілтемелер
3. Жалпы ережелер
4. Интерактивті оқытудың ерекшеліктері
5. Оқытудың интерактивті әдістерінің түрлері
6. Сабақтарды ұйымдастыруға және өткізуге қойылатын негізгі талаптар

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 3-26

Бекітілді

ҚР МСМ «Т.Қ.Жүргенов атындағы
Қазақ ұлттық өнер академиясы»
РММ Ғылыми кеңесінің
шешімімен
«03» наурыз 2022 жыл
№ 8 хаттама

1. Қолдану саласы

1.1. Осы «Оқытудың инновациялық әдістерін қолдану бойынша ұсынымдар» (бұдан әрі - Ұсынымдар) ҚР МСМ «Т.Қ.Жүргенов атындағы қазақ ұлттық өнер академиясы» РММ-да (бұдан әрі - Академия) жүзеге асырылатын оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерінің түрлері мен мазмұнын белгілейді.

1.2. Ұсыным Академияда оқу сабақтарын өткізуге байланысты барлық құрылымдық бөлімшелер мен ғылыми-педагогикалық қызметкерлер үшін міндетті болып табылады.

2. Нормативтік сілтемелер

Ұсынымдар келесі нормативтік-құқықтық құжаттардың талаптары мен ұсыныстарына сәйкес әзірленді:

2.1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі «Білім туралы» Заңы (2018 жыл 4 шілдедегі өзгертулер және толықтырулармен);

2.2. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты (Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы №604 бұйрығы);

2.3. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары (Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы №595 бұйрығы);

2.4. Оқытудың кредиттік технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидалары (Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 12 қазандағы № 563 бұйрығы).

2.5. «Оқу процесін кредиттік технология бойынша ұйымдастыру Ережесі» «Т.Қ.Жүргенов атындағы қазақ ұлттық өнер академиясы» Ғылыми кеңесінің 2018 жылғы 09 қарашасындағы №4 шешімімен бекітілген.

3. Жалпы ережелер

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 4-26

3.1. Жоғары білім берудегі инновациялық әдістер ретінде білім берудегі ғылым мен ақпараттық технологиялардың қазіргі заманғы жетістіктерін пайдалануға негізделген әдістер түсіндіріледі. Олар білім алушылардың шығармашылық қабілеттері мен дербестігін дамыту арқылы дайындық сапасын арттыруға бағытталған (проблемалық және жобалық оқыту әдістері, зерттеу әдістері, студенттердің шығармашылық әлеуеті мен дербестігін өзектендіруді қарастыратын тренингтік нысандар және т. б.).

Оқу жұмысының инновациялылығы білім беру процесіне тиімді оқытуға ықпал ететін жаңа әдістер мен технологияларды мақсатты түрде енгізуді көздейді. Инновациялық тәсіл оқыту процесіне өмір мен қызметтің даму динамикасының ерекшеліктерімен, білім алушылардың әлеуметтік пайдалы білімі мен кәсіби маңызды құзыреттілігін, мінез-құлықтың сипаты мен сапаларын, қарым-қатынасы мен тәжірибесін әзірлеуде жеке тұлғаны, қоғам мен мемлекеттің қажеттіліктері мен оқыту ерекшеліктерімен негізделген жаңалықтарды енгізуге бағдарланады.

Негізгі әдістемелік инновациялар бүгінгі күні оқытудың интерактивті әдістері мен технологияларын қолданумен қатар олар барлық білім алушылар таным процесіне тартылған болып табылатын оқу процесін ұйымдастыруды болжайды, олардың не біледі және ойлайтыны жөнінде түсіну және кері байланыс орнату мүмкіндігіне ие екендігіне байланысты. Білім алушылардың оқу материалын тану, меңгеру барысындағы бірлескен қызметінде әркім өзінің ерекше жеке үлесін қосатынын, білім, идеялар, қызмет тәсілдерімен алмасу жүретінін білдіреді.

3.2. Интерактивті оқытудың мақсаты – білім беру процесінің тиімділігін арттыру, барлық білім алушылардың оқытудың жоғары нәтижелеріне қол жеткізу.

3.3. Сабақ өткізудің интерактивті әдістері ынтымақтастықта оқытуды көздейді. Білім беру процесінің барлық қатысушылары (оқытушы және білім алушылар) бір-бірімен өзара іс-қимыл жасайды, ақпаратпен алмасады, мәселелерді бірлесіп шешеді, жағдайларды модельдейді.

3.4. Интерактивті әдістерді қолданудың мәні болашақ кадрдың дағдылары мен сапасын қалыптастыру үшін оңтайлы мәселелерді шешу бойынша нақты іскерлік ынтымақтастық ортасына білім алушыларды бейімдеу болып табылады.

3.5. Оқытудың интерактивті әдістерінің негізгі артықшылықтары:

- білім алушылардың белсенді-танымдық және ойлау қызметін жандандыру;
- білім алушыларды оқу процесіне тарту, жаңа материалды енжар тыңдаушылар ретінде емес, белсенді қатысушылар ретінде меңгеру;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 5-26

- талдау және сыни ойлау дағдыларын дамыту;
- пәнді оқуға деген қызығушылықты (уәждемені) күшейту;
- сабаққа қолайлы жағдай жасау;
- білім алушылардың коммуникативтік құзыреттілігін дамыту;
- дәстүрлі аудиториялық жұмыстың үлесін қысқарту және білім алушының өзіндік жұмысының көлемін арттыру;
- ақпаратты өңдеудің заманауи техникалық құралдары мен технологияларын меңгеру дағдыларын дамыту;
- ақпаратты өз бетінше таба білуді қалыптастыру және дамыту, оның нақтылық деңгейін анықтау;
- оқу процесінің икемділігі мен қол жетімділігі – білім алушылар желідегі кез келген компьютерден оқу ресурстары мен бағдарламаларға қосыла алады.;
- интерактивті технологиялар білім алушылардың оқытушымен тұрақты (кесте бойынша) байланысына мүмкіндік береді.

3.6. Сабақ өткізудің интерактивті әдістері лекция мен практикалық сабақтарды өткізу кезінде, білім алушылардың өзіндік жұмысы кезінде және басқа да оқу сабақтарының түрлерінде пайдаланылуы мүмкін. Оқытудың интерактивті әдістері дайындықтың барлық деңгейлерінде (бакалавриат, магистратура, докторантура) сабақ өткізу кезінде қолданылады.

3.7. Оқытушы осы Ұсынымда ұсынылған әдістемені қолдана алады, сондай-ақ оқу пәнінің ерекшеліктеріне, оқу сабақтарының мақсаттары мен міндеттеріне байланысты жаңа әдістемелерді әзірлей алады.

4. Интерактивті оқытудың ерекшеліктері

4.1. Педагогикада оқытудың бірнеше үлгісі бар:

пассивті - білім алушы «объект» ретінде әрекет етеді (тыңдайды және карап отырады);

активті (белсінді) - білім алушы «субъект» ретінде әрекет етеді (өзіндік жұмыс, шығармашылық тапсырмалар);

интерактивті - өзара іс-қимыл. Оқытудың интерактивті моделін пайдалану өмірлік жағдайларды модельдеуді, рөлдік ойындарды пайдалануды, мәселелерді бірлесіп шешуді, практикалық жағдайларды шешуді қарастырады. Оқу процесінің қандай да бір қатысушысының үстемдігі болмайды. Әсер ету объектісінен білім алушы өзара іс-қимыл субъектісі болады, ол өзінің жеке бағдарын ұстана отырып, оқу процесіне өзі белсенді қатысады.

4.2. Оқытудың дәстүрлі үлгісінде білім алу үшін білім алушыға дайын білімнің үлкен көлемін меңгеру ұсынылады. Бұл ретте, негізінен басқа білім

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 6-26

алушылардың оқу іс-әрекетіне негізделген жобаларды әзірлеу қажеттілігі практикалық тұрғыдан тіптен қажет те, талап та етілмейді. Оқытудың интерактивті әдістерін қолдануға негізделген оқу процесі топтың барлық білім алушыларын тану үдерісіне қосылуын есепке ала отырып ұйымдастырылады. Бірлескен қызмет әркім өзінің ерекше жеке үлесін қосып, жұмыс барысында білім, идеялар, қызмет тәсілдерімен алмасу жүретінін білдіреді. Жеке, жұптық және топтық жұмыстар ұйымдастырылады, жобалық жұмыстар, рөлдік ойындар пайдаланылады, заңды құжаттармен және түрлі құқықтық ақпарат көздерімен жұмыс жүзеге асырылады. Интерактивті әдістер өзара әрекеттесу, білім алушылардың белсенділігі, топтық тәжірибе, міндетті кері байланыс қағидаттарына негізделген. Білім алуға бағытталған қарым-қатынас ортасы құрылады, ол қатысушылардың ашықтығымен, өзара әрекеттестігімен, олардың дәлелдерінің теңдігімен, бірлескен білімнің жинақталуымен, өзара бағалау және бақылау мүмкіндіктерімен сипатталады.

4.3. Интерактивті оқытудың мәні оқу процесі барлық қатысушылардың таным процесіне негізделіп отырып ұйымдастырылады, атап айтқанда, олар нені біледі және нені ойлайды деген сұрақтар аясында кері байланыс жасауға бағытталған іс-әрекеттерден тұрады. .

Оқытушы жаңа біліммен бірге білім алуға қатысушыларды өз бетінше ізденуге үйретеді. Оқытушының белсенділігі білім алушылардың белсенділігіне орнын береді, бұл процесте оқытушының міндеті білім алушылардың бастамасы үшін жағдай жасау болып табылады. Оқытушы барлық жаңа білім берудің негізгі ақпаратын беретін дереккөз, ақпарат тасушы рөлінен бас тартады, ол оқу процесіндегі іс-әрекеттің көмекшісі, ақпаратты беруші бір тұлға болып қалады.

4.4. Оқытудың интерактивті формасы / моделі оқытудың интерактивті әдістері мен интерактивті технологияларды қолдануды көздейді.

4.5. Интерактивті оқытудың негізгі әдістемелік принциптері:

- жұмыс терминдерін, оқу, кәсіби лексиканы, шартты ұғымдарды мұқият тандау;
- білім алушылар әртүрлі рөлдік функцияларды орындайтын басқарушылық және кәсіби қызметтің нақты практикалық мысалдарын жан-жақты талдау;
- барлық білім алушылардың өзара үздіксіз қарым-қатынасын визуальды түрде қолдау;
- әрбір сабақта білім алушылардың бірі оқу проблемасын талқылауға бастамашылық жасайтын және бағыттайтын көшбасшы (басшы) функциясын орындау (жақсы оқытушы тек қана көмектеседі);

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 7-26

- техникалық оқу құралдарын, соның ішінде оқу материалы суреттелетін кестелерді, слайдтарды, фильмдерді, роликтерді, бейнеклиптерді, бейнетехниканы белсенді пайдалану;

- оқытушының белсенді топшілік өзара әрекеттесуін үнемі қолдау, қатысушылар арасындағы өзара қарым-қатынаста шиеленісті шешу, «өткір» қадамдар мен жекелеген білім алушылардың іс-әрекеттерін бейтараптандыру;

- өзара пікірталас кезінде кездейсоқ қиындықтар туындаған жағдайда, сондай-ақ тыңдаушылар үшін оқу бағдарламасының жаңа ережелерін түсіндіру мақсатында оқытушының пікірталас барысына оперативтік араласуы;

- топтық сабақтарда жеке сабақтар (өзіндік диагностикалық немесе шығармашылық сипаттағы үй тапсырмалары) мен жеке қабілеттерін қарқынды пайдалану;

– білім алушыларға қажетті кеңістіктік ортаны ұйымдастыру – «ойын алаңы», ол білім алушылардың теңесуіне, бір-біріне кедергі жасамауына ықпал етуі тиіс (мысалы, команда ішіндегі пікірталастар немесе топаралық пікірталастар);

- білім алушылардың жеке шығармашылық және зияткерлік қабілеттерін ескере отырып (мысалы, конструктивті қақтығысты ынталандыру жағдайын жеңген кезде) ойын рөлдерін («оппонент», «пессимист», «реалист», «қорғаушы», «құзыретті судья» және т. б.) ойнату;

- қол жеткізілген нәтижелер үшін оқытушы қалыптастырған нормаларды, ережелерді, көтермелеулерді (жазаларды) қатаң сақтау тәртібінде өзара іс-қимылды жүзеге асыру;

- қатаң регламент жағдайында шешімдер қабылдауға және ақпаратта белгісіздік элементінің болуына үйрету.

5. Оқытудың интерактивті әдістерінің түрлері

5.1. Топтық талқылау

Қандай да бір мәселені топтық талқылау шындықты табуға немесе ең тиімді өзара түсіністікке қол жеткізуге бағытталған. Топтық талқылаулар оқылатын материалды жақсы меңгеруге ықпал етеді.

Топтық талқылаудың бірінші кезеңінде білім алушылардың алдында белгілі бір мәселе қойылады, белгілі бір уақыт бөлінеді, онда білім алушылар дәлелді әрі толық жауап дайындауы керек. Оқытушы топтық талқылауды өткізудің белгілі бір ережелерін белгілей алады:

- талқылаудың белгілі бір шеңберін қою (мысалы, кемінде 10 қатені көрсету);
- жалпы пікірді қалыптастыру алгоритмін енгізу;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 8-26

- топтық талқылау барысын басқаратын көшбасшыны тағайындау және т. б.

Топтық талқылаудың екінші кезеңінде оқытушымен бірге топтық шешім шығарылады.

Топтық талқылаудың бір түрі дөңгелек үстел болып табылады, ол мәселемен бөлісу, мәселенің өзіндік көрінісі, тәжірибемен, жетістіктермен танысу мақсатында өткізіледі.

5.2. Дөңгелек үстел

Дөңгелек үстел - топтық талқылауды ұйымдастыру нысандарының бірі, оған екі жақтан да тең 15-25 адамнан қатысады; дөңгелек үстел барысында барлық қатысушылар арасында пікір алмасу орын алады. Әдістің негізгі нысаналы мақсаты-еркін, барлық білім алушыларды бір-біріне қатысты тең жағдайға қою негізінде талқылауға ұсынылған мәселелерді (тақырыптарды) регламенттелмеген талқылау. Дөңгелек үстелді өткізу кезінде қатысушылар шеңбер бойынша орналасады, коммуникация процесі «көзге көз» нысанында жүреді, бұл белсенділіктің өсуіне, сөз сөйлеушілер санының артуына, әрбір қатысушының талқылауға белсене қатысуына мүмкіндік жасайды, қарым-қатынастың бейвербалды құралдарын ынталандырады. Оқытушы да жалпы шеңберде топтың тең құқылы мүшесі ретінде орналасады, бұл біршама ресми жағдай жасайды.

5.3. Шығармашылық тапсырма

Шығармашылық тапсырма сабақ өткізудің кез келген интерактивті формасының мазмұны (негізі) болып табылады. Шығармашылық тапсырманы орындау білім алушыдан бұрын алынған ақпаратты оқытушы белгілеген нысанда жаңғыртуды талап етеді:

- 1) практикадан мысалдар іріктеу (тәжірибеден);
- 2) белгілі бір мәселе (жағдай) бойынша материалды іріктеу;
- 3) рөлдік (ситуациялық) ойынға және т. б. қатысу.

5.4. Жобаның көпшілікке арналған тұсаукесері

Презентация - маңызды ақпаратты «бірге бір» әңгімесінде, сондай-ақ көпшілік алдында сөз сөйлеуде жеткізудің ең тиімді тәсілі. Мультимедиялық жабдықтарды пайдалана отырып слайд-презентациялар оқылатын материалдың мазмұнын тиімді және көрнекі түрде көрсетуге, оқу ақпараты бар хабарды бөліп көрсетуге және бейнелеуге, оның негізгі мазмұнды тармақтарын көрсетуге мүмкіндік береді. Интерактивті элементтерді пайдалану оқытушының кәсіби қызметінің бір бөлігі болып табылатын көпшілік алдында сөз сөйлеудің тиімділігін күшейтуге мүмкіндік береді.

5.5. Дискуссия

Дискуссия (пікірталас) әдісі (латын тілінен алынған термин, discussio - қарау, зерттеу деген мағынаны білдіреді) интерактивті оқыту әдісі ретінде

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 9-26

зерттеу немесе талдау дегенді білдіреді. Білім беру процесіндегі дискуссия дегеніміз топта ой, тәжірибе, идея, пікір алмасумен қатар жүретін белгілі бір мәселені (жағдайды) мақсатты және ұжымдық талқылау.

Оқу дискуссиясын білім беру әдісі ретінде пайдалану тиімділігі бірқатар факторлармен анықталады: таңдалған мәселенің өзектілігі; пікірталасқа қатысушылардың әртүрлі ұстанымдарын салыстыру; пікірталасқа қатысушылардың ақпараттануы, құзыреттілігі және ғылыми әдептілігі; оқытушының пікірталас процедурасының әдістемесін білуі; ережелер мен регламентті сақтау және т. б.

Әрбір пікірталас әдетте үш сатыдан өтеді: бағдарлау, бағалау және шоғырландыру. Әрбір сатыны дәйекті қарау олардың мынадай ерекшеліктерін бөліп көрсетуге мүмкіндік берді. Бағдарлау сатысы пікірталасқа қатысушылардың проблеманың өзіне, бір-біріне бейімделуін болжайды, бұл мәселені, пікірталастың мақсаттарын тұжырымдауға, пікірталастың ережелерін, регламентін белгілеуге мүмкіндік береді. Бағалау кезеңінде пікірталасқа қатысушылардың сөз сөйлеуі, олардың туындаған сұрақтарға жауаптары, идеялардың, ұсыныстардың барынша көп көлемін жинау, оқытушының пікірталас тақырыбынан ауытқушылықтың жеке амбицияларын болдырмауы орын алады. Шоғырландыру сатысы пікірталастың нәтижелерін талдау, пікірлер мен ұстанымдарды келісу, шешімдерді бірлесіп тұжырымдау және оларды қабылдау болып табылады.

Дискуссияның төмендегідей түрлері бар:

- 1) Тақырыптық дискуссия – сабақтың тақырыбына байланысты сұрақтарды талқылайды;
- 2) өмірбаяндық дискуссия - қатысушының өткен жеке тәжірибесіне бағдарланады;
- 3) интеракциялық дискуссия – топтың өзара іс-қимылы жағдайында «мұнда және енді» қалыптасатын қатынастардың құрылымы мен мазмұны талқыланады.

Дискуссия түрін сабақтың алға қоятын міндеттеріне байланысты оқытушы өзі таңдайды және сонымен қатар, мұнда әртүрлі пікірталас түрлерін біріктіруге болады.

Сабақтың мақсаты мен міндеттеріне байланысты пікірталастың келесі түрлерін тиімді қолдануға болады: классикалық дебаттар, экспресс-дискуссия, мәтіндік дискуссия, проблемалық дискуссия, рөлдік дискуссия, «дөңгелек үстел».

Пікірталас барысында:

- нақты өмірлік мәселелерді моделдеуге;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 10-26

- оқушылардың басқа адамдармен қарым-қатынас жасау және тыңдай білуге;

- көптеген проблемаларға тән көп мәнді шешім көрсетуге;

- нақты жағдайларды талдап, ең бастысы екіншісінен ажырата білуге үйретуге толық мүмкіндіктер ұсынылған. Осылайша, пікірталас қазіргі көзқарастың әралуандығын анықтайды, қандай да бір проблеманы шешуге, олардың әрқайсысына жан-жақты талдау жасауға бастамашылық етеді, пікірталастың әрбір қатысушысының қандай да бір мәселеге жеке көзқарасын қалыптастырады.

5.6. Диспут

Диспут латын тілінен алынған, disputare - талқылау, дау деген мағынаны білдіреді. Диспут туралы сөз болған жағдайларда жалпы қабылданған, бір мағыналы шешімдері жоқ адамгершілік, саяси, әдеби, ғылыми, кәсіби және басқа да проблемаларды ұжымдық талқылау ескеріледі. Диспут процесінде пікір таласқа қатысушылар әртүрлі пікір, көзқарас, бағалау, сол немесе өзге де оқиғалар, проблемалар туралы өз ойларын ортаға салады. Диспуттың маңызды ерекшелігі-алдын ала қабылданған регламент пен тақырыпты қатаң сақтау.

5.7. Дебат

Дебаттар - бұл өзекті тақырыптар бойынша екі тарап арасында нақты құрылымдалған және арнайы ұйымдастырылған ашық пікір алмасу. Бұл пікірталасқа қатысушылардың бір-бірін емес, үшінші тараптың құқықтарында қайта жеңуге бағыттайтын көпшілік пікірталасының бір түрі. Сондықтан да пікірталасқа қатысушылар қолданатын вербалды және бейвербалды құралдар белгілі бір нәтиже алуды, нәтижеге жетуді мақсат етеді, тыңдаушылардың өз ұстанымынан оң әсер қалыптастыруды көздейді.

Қазіргі кезеңде пікірталас мәселені талқылау формасы ретінде гуманитарлық және ғылыми жаратылыстану циклдік пәндерін оқытуда кеңінен қолданылады. Өзіндік ерекшеліктеріне байланысты - білім алушылардың тұтастығы, әмбебаптығы, жеке тұлғалық бағдарлануы және өздігінен білім алуға бағдарлануы - бүгінгі күні пікірталастар пәнге сәйкес оқылатын дағдыларды меңгеруге ғана емес, сонымен қатар жеке тұлғаның шығармашылық белсенділігін дамытуға мүмкіндік беретін, өз ұстанымын, шешендік шеберлік дағдыларын, толерантты диалогты жүргізуді және көшбасшылық қасиеттер мен дағдыларды қалыптастыратын ең тиімді педагогикалық технологиялардың бірі болып табылады.

Оқу процесінде дебат әдісін қолдану оқытудың тұрақты уәждемесін жасауға ықпал етеді, өйткені білім алушылар үшін оқу материалының жеке маңызына қол жеткізіледі, жарыспалылық элементінің болуы

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 11-26

шығармашылық, іздену қызметін, сондай-ақ негізгі оқылатын материалды мұқият пысықтауды ынталандырады, келесі міндеттерді шешуге мүмкіндік береді:

- үйретуші, өйткені бұрын алынған білімді бекітуге, өзектендіруге, жаңа білімді, іскерлікті және дағдыларды меңгеруге ықпал етеді;

- дамытушы, зияткерлік, лингвистикалық қасиеттерді, шығармашылық қабілеттерін дамытуға ықпал етеді, сол арқылы білім алушы мен оқытушының негізгі жалпы құзыреттілігін қалыптастырады. Дебаттар логиканы, сыни ойлауды дамытады, проблеманың жүйелі көрінісін, оқиғалар мен құбылыстардың өзара байланысын, оларды қараудың әртүрлі аспектілерін қалыптастыруға мүмкіндік береді, дау-дамай мәдениетін, төзімділікті қалыптастыруға, проблеманы шешудің көптеген тәсілдерін тануға мүмкіндік береді;

- коммуникативтік, оқу қызметі тұлғааралық қарым-қатынаста жүзеге асырылады, оқыту бірлескен қызмет процесінде өтеді.

5.8. Іскерлік ойын

Іскерлік ойын - кәсіби қызметтің түрлі жағдайларын (экстремалды жағдайды қоса алғанда) оны орындаудың жаңа тәсілдерін іздеу әдісімен модельдеу құралы. Іскерлік ойын адамның белсенділігі мен әлеуметтік өзара әрекеттесудің түрлі аспектілерін имитациялайды. Ойын сондай-ақ тиімді оқыту әдісі болып табылады, өйткені оқу пәнінің (объектінің) абстрактілі сипаты мен кәсіби қызметтің нақты сипаты арасындағы қайшылықтарды жояды.

Пайдалану мақсаты:

- танымдық кәсіби уәждер мен мүдделерді қалыптастыру;
- жүйелі ойлауды тәрбиелеу;
- эмоциялық-жеке қабылдауды ескере отырып, кәсіби қызмет және оның ірі фрагменттері туралы тұтас түсінік беру;

- ұжымдық ойлау және практикалық жұмысқа оқыту, әлеуметтік қарым-қатынас пен қарым-қатынас дағдыларын, жеке және бірлескен шешім қабылдау дағдыларын қалыптастыру;

- іске жауапкершілікпен қарауға, жалпы қоғам мен ұжымның әлеуметтік құндылықтары мен ұстанымдарын құрметтеуге тәрбиелеу;

- модельдеу әдістеріне, соның ішінде әлеуметтік жобалау оқыту.

Іскерлік ойын жұмыстың арнайы әдістерінің көмегімен қатысушылардың шығармашылық белсенділігін ынталандыру, талқылаудың арнайы ережелерін қолдану арқылы күрделі мәселелерді шешуге мүмкіндік береді.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 12-26

Іскерлік ойын жұмыстың арнайы әдістерінің көмегімен (мысалы, «миға шабуыл» әдісімен, сондай-ақ нәтижелі қарым-қатынасты қамтамасыз ететін ойыншы-психологтардың модеративті жұмысының көмегімен де қатысушылардың шығармашылық белсенділігін ынталандыру, талқылаудың арнайы ережелерін қолдану арқылы күрделі мәселелерді шешуге мүмкіндік береді.

Іскерлік ойындарды қолдану қатысушылар психологиясының ерекшеліктерін анықтауға және қадағалауға мүмкіндік береді. Іскерлік ойындар арқылы анықтауға болады:

- тактикалық және (немесе) стратегиялық ойлаудың болуы;
- өз мүмкіндіктерін талдау және тиісті жүріс-тұрыс желісін құру қабілеті;
- процестердің дамуын болжау қабілеті;
- басқа адамдардың мүмкіндіктері мен себептерін талдау және олардың мінез-құлқына әсер ету қабілеті;
- «өзіне» немесе «команда мүддесінде» және тағы да басқа ойын түрлеріне шешім қабылдау кезінде бағдарлау. т. б.

Іскерлік ойындардың мақсатты бағыты:

- жеке дағдылар тренингі;
- дағды кешенінің тренингі;
- дағдыны көрсету;
- типтік қателерді көрсету және т. б.

Іскерлік ойындарды пайдалану сыни ойлау дағдыларын, коммуникативтік дағдыларды, мәселелерді шешу дағдыларын дамытуға, проблемалық жағдайларда мінез-құлықтың әртүрлі нұсқаларын пысықтауға мүмкіндік береді.

5.9. Іскерлік театр (сахналау әдісі)

Онда қандай да бір жағдай, осы жағдайда адамның мінез-құлқы ойнатылады. Студент белгілі бір тұлғаның бейнесіне еніп, оның әрекетін түсініп, жағдайды бағалап, дұрыс жүріс-тұрыс сызығын табуы тиіс. Сахналау әдісінің негізгі міндеті - әртүрлі жағдайларда бағдарлануға, өз мінез-құлқына объективті баға беруге, басқа адамдардың мүмкіндіктерін есепке алуға, биліктің ресми атрибуттарына, бұйрыққа жүгінбей, олардың мүдделеріне, қажеттіліктері мен қызметіне ықпал етуге үйрету. Сахналау әдісі үшін нақты жағдай, нақты тұлғалардың функциялары мен міндеттері, олардың міндеттері сипатталатын сценарий жасалады.

5.10. Нақты жағдайларды талдау (кейс-әдіс)

Кейстер әдісі болған оқиғалар, нақты жағдайлар нәтижесінде туындаған немесе белгілі бір жағдайларда, белгілі бір уақытта немесе басқа

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 13-26

кезеңде де, белгілі бір ұйымда туындауы мүмкін жағдай бойынша зерделеу, талдау және шешімдер қабылдау болып табылады. Осылайша, кейстер нақты әрі шынайы материалға негізделген далалық жағдайлары және креслолы (ойдан шығарылған) кейстер бар.

Білім алушылар жағдайды талдап, проблемалардың мәнін түсініп, мүмкін болатын шешімдерді ұсынып, олардың ең жақсысын тандап алуы тиіс.

Әдіс артықшылықтары:

- студенттердің аналитикалық ойлауын дамытады;
- мәселені шешуге жүйелі көзқарасты қамтамасыз етеді;
- дұрыс және қате шешімдердің нұсқаларын бөлуге, оңтайлы шешімді табу критерийлерін таңдауға, ұжымдық шешімдер қабылдауға мүмкіндік береді;
- білім алушыға алған барлық теориялық білімін нақты практикалық жағдайлармен сәйкестендіру оңай;
- оқуға жұмбақ, құпия элементтерді енгізеді;
- талқыланатын гипотетикалық жағдай қатысушылардың бірде-біреуі үшін қандай да бір жеке тәуекелмен байланысты емес.

Гарвард түріндегі кейстер

Бұл мәтін, кесте, статистикалық мәліметтер, графиктер, суреттер және т. б. түріндегі іскерлік жағдайды сипаттауды қамтитын күрделі әрі ауқымды оқу тапсырмалары. Мұндай кейстер ешқашан проблеманы тұжырымдамайды, тек оның өзіндік белгілерін сипаттайды. Білім алушылар өздері мәселені тұжырымдап, оны шешудің әртүрлі нұсқаларын талдап, өз таңдауын негіздеп, ұсыныс ретінде ең қолайлы ұсыным жасауы тиіс. Кейс көлемі 5-6-дан 30-35 бет аралығында болады.

Кейс-тарих

Қарапайым оқу кейстері немесе кейс-тарих қандай да бір басқару проблемасын көрнекі түрде көрсету үшін қызмет етеді. Олар проблеманың тұжырымдамасынан тұрады, білім алушыларға кейстің мазмұны мен онда ұсынылған проблеманы шешу нұсқалары бойынша бірқатар сұрақтарға жауап беру ұсынылады. Шешімнің бұл нұсқалары кейстің өзінде де ұсынылуы мүмкін, онда білім алушыларға жағдай үшін ең қолайлы нұсқаны таңдау және өз таңдауын негіздеу ұсынылады. Мұндай кейс-тарихтың көлемі әдетте 1-2-ден 5-6 бетке дейін болады.

Шағын кейстер

Аталған кейс түрі білім алушылардың ұсынылған және сипатталған қысқа іскерлік жағдайға өзіндік көзқарасын болжайтын білімді жазбаша бақылау нысаны. Білім алушылар жағдайды зерттелетін пәннің белгілі бір

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 14-26

тақырыбымен немесе бөлімдерімен байланыстырып, осы тақырып немесе бөлім тұрғысынан түсінік беру, сондай-ақ қорытынды жасау немесе ұсыныстар беру қажет. Әдетте шағын кейстің көлемі 1-2 абзац аралығында болады.

Кейстерді әзірлеу кезінде оқу кейстеріне қойылатын келесі талаптарды сақтау керек.

1) Кейс қандай да бір жиілікте емес, пәннің негізгі бөлімдерін білуге сүйенуі тиіс.

2) Кейс мәтіндік материал (сипаттама) және ақпарат берудің басқа да түрлерін (кестелер, графиктер, диаграммалар, иллюстрациялар және т.б.) қамтуы тиіс.

3) Кейс проблеманың тікелей тұжырымын қамтымауы тиіс.

4) Кейс кәсіби тілде оқуға және түсінуге мүмкіндік беретін формада жазылуы керек.

5) Кейс нақты материалдарға негізделуі қажет, бірақ компаниялардың, тауарлардың, географиялық орындардың және т. б. атаулары өзгертілуі мүмкін. Бұл туралы сілтемеде айтылуы тиіс.

6) Кейстің келесі құрылымы ұсынылады:

А. Жағдайдың сипаттамасы (1-2 бет).

Б. Есептілік нысандары, статистикалық және талдау кестелері, графиктер, диаграммалар, компания туралы тарихи анықтамалар, деректер тізімі және жағдайды талдау үшін қажетті кез келген басқа да есеп түрінде қосымша ақпарат (3-4 бет).

В. Кейсті талдайтын білім алушыға және кейсті талқылауды ұйымдастыратын оқытушы үшін ұсынымдарды қамтитын әдістемелік жазба (1-2 бет).

Г. Сұрақтар тізімі (6-7 сұрақ), білім алушыларға оның негізгі мазмұнын түсінуге, проблеманы тұжырымдауға және оқу пәнінің тиісті бөлімдерімен мәселені салыстыруға көмектесуі тиіс.

Аудиториядағы жағдаймен жұмыс істеу кезеңдері:

- жағдай мәтінін жеке зерттеу;
- оқытушының негізгі сұрақтарды қоюы, кіріспе сөзі;
- қатысушыларды шағын топтар бойынша бөлу;
- кіші топ құрамындағы жұмыс, көшбасшыны таңдау;
- әрбір кіші топтың «шешімдерін» ұсынуы;
- жалпы пікірталас, сұрақтар;
- оқытушының сөзі, оның жағдайды талдауы.

5.11. Интерактивті лекция

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 15-26

Интерактивті лекция келесі белсенді оқыту түрлерін қолдана отырып, 1-4 сағат бойы үлкен аудиториялар алдында іс-шара жүргізушісінің сөз сөйлеуін білдіреді:

- басқарылатын пікірталас немесе әңгімелесу;
- модерация;
- слайдтар мен оқу фильмдерін көрсету;
- миға шабуыл;
- мотивациялық сөйлеу.

5.12. Жобаны әзірлеу

Бұл әдіс қатысушыларға аудиториядан тысқары шығуға және талқыланатын мәселе бойынша өз іс-қимылдарының жобасын жасауға мүмкіндік береді. Ең бастысы, топ немесе жеке қатысушы өз жобасын қорғауға, басқалардың алдында оның артықшылығын дәлелдеуге және достарының пікірін білуге мүмкіндігі бар.

Қатысушылар кеңес алуға, арнайы мамандандырылған мекемелерге, кітапханаларға және т. б. қосымша әдебиеттерге жүгіне алады.

5.13. Бейнефильмдерді қарау және талқылау

Тиісті мазмұндағы бейнефильмдерді қосымша материал ретінде ғана емес, оның тақырыбы мен мақсатына сәйкес сабақтар мен тренингтердің кез келген кезеңінде пайдалануға болады.

Фильмді көрсетер алдында білім алушыларға бірнеше (3-5) негізгі сұрақ қою қажет. Бұл келесі талқылау үшін негіз болады. Алдын ала іріктелген кадрларда фильмді тоқтатуға және дискуссияны өткізуге болады. Соңында білім алушылармен міндетті түрде қорытынды жасап, алынған қорытындыларды айту қажет.

5.14. Тренинг

Тренинг - интерактивті оқыту түрі, оның мақсаты қарым-қатынаста тұлғааралық және кәсіби мінез-құлықтың құзыреттілігін дамыту болып табылады.

Тренингтің артықшылығы - ол барлық қатысушыларды оқыту процесіне белсенді тартуды қамтамасыз етеді.

Тренингті өткізуге қойылатын талаптар:

- тренингке қатысушылардың оңтайлы саны 20-25 адам;
- тренинг қатысушыларының саны бойынша сәйкес келетін орын «тренинг шеңбері» бойынша орналасқан, бұл оның қатысушыларының белсенді өзара іс-қимыл жасауына ықпал етеді;
- кез келген тренингтің басында қатысушылардың осы сабақтың мақсаттары мен міндеттерімен танысу міндеттілігі;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 16-26

- бірінші сабақта «танысу» жаттығуын өткізу және «келісімді» қабылдау - топ жұмысының негізгі ережелері;

- достық сенім атмосферасын құру және оны бүкіл тренинг барысында қолдау;

- тренинг барысында барлық қатысушыларды белсенді қызметке тарту;

- әр қатысушының сезімдері мен пікірлерін құрметтеу;

- тренингке қатысушыларды марапаттау;

- қатысушыларды жаттықтырушының (оқытушының) өз пікірін білдірместен, олардың алдына қойылған мақсатқа жету үшін жеткізу;

- тренердің тренингтің әр кезеңінің уақыт шеңберін сақтауын қамтамасыз етуі;

- теориялық материалдар мен интерактивті жаттығулардың тиімді үйлесуін қамтамасыз ету;

- тренинг аяқталғаннан кейін оның қорытындысын шығару міндеттілігі.

Тренер ретінде әрекет ететін оқытушы психологиялық-педагогикалық білімді меңгеруі және оларды оқу процесінде шебер қолдануы, қатысушыларға ақпарат алу, жинақтау және беру әдістерін, олардың мінез-құлқы мен қарым-қатынасына әсер етуі тиіс.

Оқытушы-тренер оқытудың мақсаты мен міндеттерін, әдістері мен тәсілдерін, ақпарат көздерін білуі тиіс.

Нәтижелі оқытуға қажетті жағдайлар:

- білім алушының оқуға дайындығы;

- оқытудың әртүрлі түрлері мен әдістерін қолдану;

- білімді бекіту үшін қайталауды қолдану;

- нақты өмірлік жағдайдың оқыту процесімен сәйкестігі;

- оқытушы-тренердің білім алушылардың іс-әрекеттерін дұрыс бағалауы.

Тікелей оқыту 2 кезеңнен тұрады:

- Ақпараттық блок немесе теориялық білім беру;

- Практикалық дағдыларды қалыптастыру.

1. Ақпараттық блок

Бұл кезеңді жаппай қиындық тудырған сауалнамалардан алынған сұрақтарға жауаптардан бастауға болады. Негізгі материал дәріс, мультимедиялық презентация түрінде берілуі мүмкін. Содан кейін оқытушының (тренердің) таңдауына интерактивті оқытудың түрлі әдістері қолданылуы мүмкін: рөлдік ойындар, дискуссиялар, визитерді шақыру, кіші топтарда жұмыс істеу және т. б.

2. Практикалық дағдыларды қалыптастыру

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 17-26

Ақпараттық, теориялық жоспардың кез келген білімі міндетті түрде практикалық дағдылар және білігімен үйлесуі тиіс екенін ескере отырып, осы дағдыларды пысықтау қажет. Тренингтің бұл кезеңі қатысушылардың өз өмірі мен денсаулығын, сондай-ақ айналасындағыларды қорғау бойынша практикалық тәжірибе алуына ықпал етуге бағытталған. Осы мақсатта рөлдік ойындарды, сахналарды, дискуссияларды, «миға шабуыл» және басқа да интерактивті жұмыс түрлерін жағдайларға байланысты қолдануға болады.

3. Қорытынды жасау

Қорытынды кез келген сабақтың, тренингтің соңында шығарылады. Әдетте, бұл рәсім қатысушылар өз әсерлерімен, сезімдерімен бөлісіп, өз тілектерін білдіруге арналған. Қорытынды шығаруды сауалнама толтыру түрінде өткізуге болады.

Тренер тренингтің қатысушыларынан олар үшін қызықты, пайдалы не болғанын, нені білгенін сұрай алады, өткен материалды бекіту арқылы қандай жаттығуларды орындағанын еске түсіруді ұсына алады. Оқытушы-тренердің тренингке қатысушыларды әртүрлі қол жетімді тәсілдермен көтермелеуі өте құптарлық жайт болады: ауызша немесе жазбаша алғыс білдірсе, қандай да бір брошюралар, буклеттер, кәдесыйлар және т. б. тапсырады.

5.15. Коллоквиум

Коллоквиум – оқу-теориялық сабақтардың түрі, ол оқытушының жетекшілігімен кең ауқымды мәселелер, мысалы, лекция курсының дербес үлкен бөліміне қатысты топтық талқылау болып табылады.

Сонымен қатар бұл бақылау түрі, ауызша емтиханның, жаппай сұраудың бір түрі, ол оқытушыға салыстырмалы түрде аз мерзім ішінде курстың осы бөлімі бойынша тұтас академиялық топ студенттерінің білім деңгейін анықтауға мүмкіндік береді.

Коллоквиум әдетте пікірталас түрінде өтеді, оның барысында студенттерге қарастырылып отырған мәселеге өз көзқарасын білдіруге, оны негіздеуге және қорғауға үйренуге мүмкіндік беріледі. Білім алушы өз пікірін дәлелдей отырып, дәл сол кезеңде оқыған материалды қаншалықты терең және саналы игергенін көрсетеді.

5.16. Шешім ағашы әдісі

«Шешім ағашы» әдісін қолдану шешімнің, әрекеттің және т. б. оңтайлы нұсқасын таңдау дағдыларын меңгеруге мүмкіндік береді.

«Шешім ағашын» құру - әртүрлі нұсқалардың артықшылықтары мен кемшіліктерін бағалаудың практикалық әдісі. Үш нұсқа үшін шешім ағашы келесідей көрінуі мүмкін:

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 18-26

Өзекті мәселе: ...					
Нұсқа 1: ...		Нұсқа 2: ...		Нұсқа 3: ...	
Артықшылығы	Кемшілігі	Артықшылығы	Кемшілігі	Артықшылығы	Кемшілігі

Нұсқаларды ұсыну кезеңінде және оларды бағалау кезеңінде «миға шабуыл» әдістемесін қолдануға болады.

5.17. «Ми шабуылы» әдісі

«Миға шабуыл» әдістемесін пайдалану студенттер тобын сұраққа жауаптың мүмкіндігінше көп нұсқаларын жылдам жауап беруге ынталандырады.

«Миға шабуыл» әдісін өткізудің бірінші кезеңінде топқа талқылау үшін белгілі бір мәселе беріледі; қатысушылар кезек бойынша, нақты және қысқаша түрде кез келген ұсыныстарды айтады; жүргізуші барлық ұсыныстарды (тақтада, плакатта) олардың практикалық қолданылуына ешқандай сын-пікір айтпай жазады.

«Миға шабуыл» әдісін өткізудің екінші кезеңінде айтылған ұсыныстар талқыланады. Топ айтылған ұсыныстардың кез келгенін қолдану мүмкіндігін табу немесе оны жетілдіру жолын белгілеу қажет. Бұл кезеңде пікірталастың әртүрлі нысандарын пайдалануға болады.

«Миға шабуыл» әдісін өткізудің үшінші кезеңінде топ алдын ала келісілген қағидат бойынша нәтижелерді таныстыруды ұсынады:

- ең оңтайлы шешім;
- бірнеше ең табысты ұсыныстар;
- ең ерекше шешім және т. б.

«Миға шабуыл» әдісін жүргізу үшін қатысушыларды бірнеше топқа бөлуге болады

топтар:

- мәселені шешуге бағытталған түрлі ұсыныстарды айтатын идеялар генераторлары;

- ұсынылған идеялардағы теріс жағдайларды табуға тырысатын сыншылар;

- әзірленген ұсыныстарды сыни ескертулерді ескере отырып нақты жағдайларға әкелетін талдаушылар.

5.18 . Жобалар әдісі

Жобалар әдісі - білім алушылар өз бетінше жоспарлау және біртіндеп күрделенетін практикалық тапсырмалар-жобаларды орындау процесінде білім мен іскерлікке ие болатын оқытуды ұйымдастыру жүйесі.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 19-26

Оқу жобасына қойылатын негізгі талаптар:

1) Интеграцияланған білімді, оны шешу үшін зерттеу ізденісін талап ететін зерттеу, шығармашылық жоспарда маңызды мәселенің (міндеттердің) болуы.

2) Болжанатын нәтижелердің практикалық, теориялық, танымдық маңызы. Орындалған жобалардың нәтижелері «сезілетін» болуы тиіс: егер бұл теориялық проблема болса, онда нақты шешім ұсынылады, егер практикалық проблема болса - пайдалануға дайын нақты нәтиже ұсынылады.

3) Білім алушылардың дербес (жеке, жұптық, топтық) қызметі.

4) Жобаның мазмұндық бөлігін құрылымдау (кезең-кезеңмен нәтижелерін көрсете отырып). Іс-әрекеттердің белгілі бір реттілігін қарастыратын зерттеу әдістерін қолдану:

- проблеманы және одан туындайтын зерттеу міндеттерін анықтау (бірлескен зерттеу барысында «миға шабуылы», «дөңгелек үстел» әдісін қолдану);

- есептерді шешу гипотезасын ұсыну;

- зерттеу әдістерін талқылау (статистикалық және эксперименттік әдістер, бақылау және т.б.);

- соңғы нәтижелерді рәсімдеу тәсілдерін талқылау (презентациялар, қорғау, шығармашылық есептер және т.б.);

- алынған мәліметтерді жинау, жүйелеу және талдау;

- қорытынды шығару, нәтижелерді рәсімдеу, оларды таныстыру;

- қорытынды, зерттеудің жаңа мәселелерін ұсыну.

Жобалармен жұмыс істеу кезеңдері

Кезеңдер	Жұмыс мазмұны	Студенттер қызметі	Оқытушы қызметі
1. Бастама	Тақырыпты анықтау, мақсатын, бастапқы жағдайын нақтылау. Жұмыс тобын таңдау.	Ақпаратты нақтылайды. Тапсырманы талқылайды.	Студенттерді ынталандырады. Жобаның мақсатын түсіндіреді. Бақылау жүргізеді.
2. Жоспарлау	Мәселені талдау. Ақпарат көздерін анықтау. Алға міндеттер қою және нәтижелерді бағалау критерийлерін таңдау. Командада рөлдерді бөлу.	Міндеттерді қалыптастырады. Ақпаратты (дереккөздерді) нақтылайды. Өз жетістіктерінің критерийлерін таңдайды және негіздейді.	Талдауға мен құрастыруға көмектеседі (өтініш бойынша). Бақыла жүргізеді.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 20-26

3. Зерттеу жүргізу	Ақпаратты жинау және нақтылау. Баламаларды талқылау («миға шабуыл»). Оңтайлы нұсқаны тандау. Қызмет жоспарларын нақтылау. Жобаны орындау.	Ақпаратпен жұмыс істейді. Идеялардың құрастырылуы мен талдауын жүргізеді. Зерттеуді орындайды және жобамен жұмыс істейді. жобасыны рәсімдейді.	Бақылайды. Кеңес береді (өтініш бойынша).
4. Жобаны қорғау	Баяндаманы дайындау; жобалау процесін негіздеу, алынған нәтижелерді түсіндіру. Жобаны ұжымдық қорғау. Бағалау.	Жобаны қорғайды. Жобаның нәтижелерін ұжымдық бағалауға қатысады.	Жоба нәтижелерін ұжымдық талдау және бағалауға қатысады.
5. Рефлексия	Жобаның орындалуын, қол жеткізілген нәтижелерді (табыстар мен сәтсіздіктерді) және оның себептерін талдау. Алға қойылған мақсатқа жетуді талдау.	Жобаны ұжымдық өзара талдау және өзін-өзі бағалауға қатысады.	Бақылайды. Талдау процесін жолдайды (қажет болған жағдайда).
6. Презентация	Жобаны түсіну туралы, мәселені шешудің таңдалған жолы туралы әңгіме. Жоба жұмысының өнім нәтижесін көрсету.	Жоба презентациясының түрі мен нысанын таңдайды. Жобаның қойылымы мен міндеттері шешілуі туралы қысқа, бірақ жеткілікті әрі толық баяндап береді.	Бақылайды, қорытындылайды, Түйіндейді.

5.19. Білім алушыларға интерактивті әдістер оқу пәнін меңгеру барысында оларды кешенді қолдану кезінде барынша тиімді әсер етеді.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 21-26

6. Сабақтарды ұйымдастыруға және өткізуге қойылатын негізгі талаптар

6.1. Инновациялық оқыту оқытуды ұйымдастыру шарттарына, сондай-ақ оқытушының жұмысына қойылатын талаптарды белгілі бір түрде өзгертеді. Инновациялық оқытуды ұйымдастырудың қажетті шарттары:

- оқытушы біліктілігінің жоғары деңгейі;
- білім алушы мен білім алушылар арасындағы жағымды қарым-қатынас;
- демократиялық стиль;
- білім алушы мен білім алушылардың өзара қарым-қатынасы барысындағы ынтымақтастық;
- жеке тәжірибеге сүйену («педагогикалық»), оқу процесіне дәйекті мысалдар, фактілер, бейнелерді енгізу;
- ақпарат беру әдістері мен формаларының әр түрлілігі, білім алушылардың қызмет түрлері, олардың ұтқырлығы;
- білім алушылардың сыртқы және ішкі уәждемесін, сондай-ақ өзара уәждемесін қосу;
- мультимедиялық технологияларды қолдану.

6.2. Оқытушы келесі іскерлікке ие болуы керек:

- тапсырманы зерттеу процесін білім алушылардың өз бастамасы ретінде қабылдайтындай деңгейде ұйымдастыру;
- білім алушылар үшін күш-жігерді біріктіруге итермелейтін оқу жағдайларын мақсатты түрде ұйымдастыру;
- аудиторияда оқу атмосферасын құру және студенттерге көмек көрсету;
- педагогикалық өзара іс-қимылды оқытушының басқаруындағы әсерге білім алушылардың реакцияларының әсері ретінде сезіне отырып, стандартты емес оқу және тұлғааралық жағдайларды шешу;
- өзінің ғылыми беделін сақтай отырып, студенттерге өздерінің ойлау қабілетін көрсетуге нұсқан келетін оқытушының айтқан ой-пікіріне тәуелділікке түспеуге, интеллектуалды мінез-құлықта дербестік көрсетуге көмектесу.

6.3. Инновациялық оқытуды ұйымдастыру:

- сабақ тақырыбының проблемалық тұжырымын табу;
- диалогқа ие оқу кеңістігін ұйымдастыру;
- білім беру процесінде студенттер мен оқытушының бірлескен күш-жігерге уәждемелік дайындығын қалыптастыру;
- қойылған міндеттерді шешу үшін студенттерді күш біріктіруге итермелейтін арнайы жағдайлар жасау;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 22-26

- студенттер мен оқытушылар үшін оқу ынтымақтастығы ережелерін әзірлеу және қабылдау;

- қарым-қатынастың «қолдаушы» тәсілдерін пайдалану: мейірімді интонациялар, конструктивтік сұрақтар қоя білу және т. б.;

- бірлескен қызмет нәтижесін және процесті бағалау жүйесін оңтайландыру;

- өзін-өзі талдау мен талдаудың жалпы топтық және тұлғааралық дағдыларын дамыту.

6.4. Инновациялық оқыту:

- оқытушылар, студенттер және кураторлардың виртуалды жұмыс кабинеттерін құру және қызмет ету;

-оқу-әдістемелік материалдардың электрондық базасын үнемі жаңарту және пайдалану;

- электронды оқу-әдістемелік кешендерді (оқу-әдістемелік материалдар, тесттер, есептер, практикумдар, курстық және дипломдық жұмыстарды рәсімдеуге қойылатын талаптар және т. б.) үнемі жаңарту және пайдалану;

- компьютерлік сыныптарда лекциялар мен практикалық сабақтар өткізу;

- лекциялар мен семинарлар өткізу үшін мультимедиялық құралдарды қолдану;

-лекция курстары мен бизнес-кейстермен видеотеканы қалыптастыру;

- оқу процесінде виртуалды оқу фирмасын/корпорациясын құру және пайдалану.

6.5. Ақпараттық және мультимедиялық технологияларды пайдалану инновациялық формада сабақ өткізу үшін маңызды шарттардың бірі болып табылады және онда мультимедиялық құралдарды, компьютерлік техниканы, интерактивті тақталарды және желілік ақпараттық білім беру ресурстарын пайдалануды көздейді.

6.6. Мультимедиа - әр түрлі формада (мәтін, графика, дыбыс, бейне, анимация) ұсынылған ақпаратты біріктіруге және онымен интерактивті режимде жұмыс істеуге мүмкіндік беретін компьютердің аппараттық және бағдарламалық құралдарының кешені.

Мультимедиялық жабдықты қолданудың басты мақсаты оқу материалын бейнелі қабылдау арқылы терең есте сақтауға қол жеткізу, оның эмоциялық әсерін күшейту, нақты әлеуметтік-мәдени ортаға «терендей батуды» қамтамасыз ету болып табылады. Бұл мультимедиа проекторды, интерактивті тақтаны және интернетке шығуды қамтамасыз ететін компьютерді пайдалану есебінен жүзеге асырылады.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 23-26

Мультимедиялық технологиялар анимацияны, суреттерді, мәтіндерді және оқулықтың басқа да нысандарын пайдалануға мүмкіндік береді. Бұл технология пәндер бойынша тәжірибелік жұмыстарды виртуалдық түрде көрсетуге, көрінбейтіндерді «көрсетуге» немесе жанды етіп көрсету үшін қауіпті тәжірибелерді өткізуге мүмкіндік береді.

Мультимедиялық есте сақтау процесін жеңілдетеді, сабақты қызықты әрі жан-жақты ширақ етуге, белсене қатысуға мүмкіндік береді, көлемді және жарқын көріністердің қалыптасуына ықпал етеді.

6.7. Интерактивті тақта (Smart Board) оқытушы мен студенттерге оқу қызметін ұйымдастырудың компьютерлік және дәстүрлі әдістерінің бірегей үйлесімін ұсынады: оның көмегімен кез келген бағдарламалық қамтамасыз етумен жұмыс істеуге болады және бір уақытта студенттердің жеке және ұжымдық, көпшілікке көрсетуге ұсынылатын жұмысының түрлі тәсілдерін жүзеге асыруға болады.

Аудиторияда көрсетуге арналған материалдарды ұсынудың негізгі түрі слайдтар жиынтығынан тұратын презентация болып табылады. Мұндай презентацияларды жасаудың негізгі құралына әдетте Microsoft PowerPoint бағдарламасы жатады. Дегенмен, SMART Notebook ортасы интерактивті тақтамен жұмыс істеуге бағытталған арнайы әрі көлемді мүмкіндік береді.

Smart Board интерактивті тақтамен жұмыс істеу принциптері және жұмыс кезінде білім алушының іс-әрекетінің моторикасы әдеттегі бор (немесе фломастерлік) тақтаға арналған дәстүрлі тақтамен толық сәйкес келеді. Интерактивті тақтаның көмегімен Windows операциялық жүйесімен (Vista), оның стандартты қосымшаларымен немесе кез келген қолданбалы бағдарламалармен жұмыс істеу принциптерін көрсететін өз роликтерін жасауға болады.

Осылайша, Smart Board интерактивті тақтасы онымен бірге жеткізілетін қарапайым бағдарламалық жасақтаманы пайдаланған кезде де сабақты сапалы жаңа деңгейде дайындауға және өткізуге мүмкіндік береді.

6.8. Мультимедиялық сандық подиум - электронды оқытуға, лекция өткізуге арналған бірыңғай кешен болып табылады. Барлық қажетті жабдық трибуна корпусының ішінде орналасқан. Трибуна дәріс өткізу үшін өзара байланысты барлық қажетті жабдықтармен жабдықталған: кіріктірілген электрмагнитті енгізу түрі бар планшеттік монитор, электрондық қалам, микшер күшейткіш, кіріктірілген контроллер, микрофон, кіріктірілген дауыс зорайтқыштар, басқару панелі (экран, проектор, медиаплеер, жарық), коммуникациялық кабельдер жиынтығы. Бағдарламалық қамтамасыз ету. Есіктері қозғалмалы тақтайшамен бір мезгілде құлыпқа жабылатын металдан жасалған трибунасы бар.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 24-26

6.9. Компьютерлік техниканы пайдалану:

- пәнге деген қызығушылықты арттыру;
- студенттердің оқылатын тақырып бойынша негізгі түсініктерін қалыптастыруды жеңілдету ;
- пәндерді өз бетінше меңгеруге дайындау;
- практикалық қызметте қолдануға қажетті нақты білімді меңгеру;
- студенттерді зияткерлік дамыту;
- бірлескен жұмыс түрлерін кеңейту, коммуникативтік тәжірибені арттыру.

6.10. Желілік ақпараттық білім беру ресурстары (бұдан әрі - Желілік ресурс) - бұл білім алушылардың орналасқан жеріне қарамастан интернет ортасын басым пайдалана отырып, оқытуға арналған дидактикалық, бағдарламалық және техникалық кешен. Желілік ресурстар арқылы оқыту студенттердің оқытушылармен, өзара және оқу құралдарымен өзара әрекеттестігінің мақсатты, ұйымдастырылған процесі ретінде қарастырылуы мүмкін.

Желілік ресурс оқу процесінде күндізгі, қашықтықтан білім алу формаларында әртүрлі пропорцияда қолданылуы мүмкін. Осылайша, желілік ресурс - бұл оқу жоспарының пәні бойынша оқытудың толық дидактикалық циклін іске асыруға мүмкіндік беретін оқу-әдістемелік интерактивті кешен.

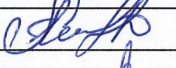
Оқыту процесінде желілік ресурстың дидактикалық қасиеттері:

- оқытушылар мен студенттердің дербес компьютерлерінің мониторлары экрандарында оқу-әдістемелік ақпаратты ұсыну, сондай-ақ желілік ресурста қамтылған мақсатты таңдалған ақпарат бөлігінің көшірмелерін алу мүмкіндігі;
- оқу, әдістемелік, ғылыми-білім беру және басқа да ақпараттардың нақты (online) және кейінге қалдырылған (offline) режимінде білім беру процесіне қатысушылар арасында диалогтық алмасу;
- берілетін және алынатын ақпаратты өңдеу (сақтау, басып шығару, жаңғырту, редакциялау);
- әртүрлі ақпарат көздеріне (порталдарға, электрондық кітапханаларға, деректер қорына, т. б. интернет ресурстарына) қол жеткізу;
- қашықтықтан есептеуіш ресурстарға, зертханалық практикумдарға, оқу курстары мен бақылау материалдарына қол жеткізу;
- теле және бейнеконференция арқылы оқытушы мен студенттердің өзара қарым-қатынасының ұжымдық формаларын ұйымдастыру;
- ақпараттың алдын ала берілген белгілі бір бөлігін құпия түрде айырбастау және регламенттелген қол жеткізу;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 25-26

- желілік ресурстың жұмыс істеуін техникалық кеңес беру арқылы қолдау.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	П 017-1.139-2022
		№1 Баспа 03.03.2022ж.
	<u>Оқытудың инновациялық (интерактивті) әдістерін</u> <u>қолдану бойынша ұсынымдар</u> нормативтік құжат түрі	Бет 26-26

Әзірленді:		
Оқу-әдістемелік қызметінің басшысы		Есенбекова Г.Ж.
Келісілді:		
Оқу және оқу-әдістемелік жұмыстар жөніндегі проректоры		Амирбеков Ш.А.
Оқу үдерісін ұйымдастыру және мониторинг қызметінің басшысы		Турдалиева Б.К.
Заң бөлімінің басшысы		Сеитбекова Г.Д.
Стратегиялық жоспарлау және сапа менеджменті жүйесі бөлімінің басшысы		Молдабаева А.Е.